بسم الله الرحمن الرحيم

ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓު
ދިވެހިރާއްޖެ

ޝަރީޢަތް ނިމުނު ގޮތުގެ ޚުލާޞާ

- ޝަރީޢަތް ނަންބަރު: 2018/HC-A/208
- އިސްތިއުނާފުކުރި ފަރާތް:
  - ނަން: ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީސް
  - ދާއިމީ އެޑްރެސް: ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީސް
  - މިހާރުގެ އެޑްރެސް: ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީސް

- އިސްތިއުނާފު ކުރެވުނު ފަރާތް:
  - ނަން: މުޙައްމަދު ޒާހިރު
  - އައިޑީ ކާޑު ނަންބަރު: A125948
  - ދާއިމީ އެޑްރެސް: މއ.ވިލާނަ
  - މިހާރުގެ އެޑްރެސް: މޯލްޑިވްސް ކަރެކްޝަނަލް ސަރވިސް

- ހައިކޯޓަށް ހުށަހެޅުނު ތާރީޚު: 19 ޝައްވާލް 1439 / 03 ޖުލައި 2018
- ނިމުނު ތާރީޚު: 16 ރަބީޢުލްއައްވަލް 1440 / 26 ނޮވެމްބަރު 2018

- އިސްތިއުނާފު ކުރެވުނު ކޯޓު އަމުރު:
  - ނަންބަރު: 145-J/MD/2018/1136
  - ނިންމި ކޯޓު: ކްރިމިނަލް ކޯޓު
  - މައްސަލައިގެ ބާވަތް: ކޯޓު އަމުރު
  - ނިންމި ތާރީޚު: 27 ޖޫން 2018

- މައްސަލަ ބެލި ފަނޑިޔާރުންގެ މަޖިލިސް:

ފަނޑިޔާރު ޢަބްދުﷲ ޙަމީދު، ފަނޑިޔާރު ޝުޢައިބް ޙުސައިން ޒަކަރިއްޔާ، ފަނޑިޔާރު ޢަބްދުއްރަޢޫފް އިބްރާހީމް

(ރިޔާސަތު)

ދަޢުވާގެ ޚުލާޞާ:

މިއީ، ކްރިމިނަލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 145-J/MD/2018/1136 ކޯޓު އަމުރު އެ ކޯޓުން ނެރުއްވުމުގައި ސަބަބުތަކާއި އަދި ޤާނޫނީ އުސޫލުތަކާ ޚިލާފުވާކަމަށް ބުނެ އެ އަމުރު އިސްތިއުނާފު ކުރުމަށް އެދި ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީހުގެ ފަރާތުން ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓަށް ހުށަހަޅުއްވުން ބަލައިގަތް މައްސަލައެކެވެ.

މި މައްސަލައިގައި ދަޢުވާލިބިފައިވާ ފަރާތަކީ ސ.ހިތަދޫ/ މާރަނދޫ، މުޙައްމަދު ޝަމީލް (އައިޑީކާޑު ނަންބަރު: A125948) އެވެ.

ފާހަގަ ކުރެވުނު ނުކުތާތައް:

01. ކްރިމިނަލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 145-J/MD/2018/1136 ކޯޓު އަމުރަށް ބަލާއިރު، އެ އަމުރަކީ، ސ.ހ. މާރަނދޫ މުޙައްމަދު ޝަމީލް ގެ މައްޗަށް ތުހުމަތު ކުރެވިފައިވާ މަސްތުވާތަކެތި ބޭނުންކުރުމާއި، ގަނޑުވެރިވުމާއި، ޓްރެފިކިންކުރުން، އެތެރެކުރުމުގެ މައްސަލައިގައި، މުޖުތަމަޢުގެ ސަލާމަތާއި ރައްކާތެރިކަމަށްޓަކައި، 27 މޭ 2018 ދުވަހުގެ 14:15 އިން ފެށިގެން 03 ޖޫން 2018 ވަނަ ދުވަހުގެ 14:14 އަށް މުޙައްމަދު ޝަމީލް ގެއިގައި ބަންދުކޮށްގެން ބަހައްޓަވަން ކުރައްވާފައިވާ އަމުރެއްކަން އެ ކޯޓު އަމުރަށް ބެލުމުން އެނގެން އޮންނަކަމެވެ.

02- ކްރިމިނަލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 145-J/MD/2018/1136 ކޯޓު އަމުރަށް އެ ކޯޓުން ނެރުއްވުމުގައި ސަބަބުތަކާއި އަދި ޤާނޫނީ އުސޫލުތަކާ ޚިލާފުވެފައިވާކަމަށް ބުނެ އެ އަމުރު އިސްތިއުނާފު ކުރުމަށް އެދި

ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީހުގެ ފަރާތުން 02 (ދޭއް) ނުކުތާ ހުށަހަޅައި އެނުކުތާތަކާއި ބެހޭ ގޮތުން ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގެ ޝަރީޢަތުގެ މަޖިލީހުގައި ވާހަކަ ދައްކާފައިވެއެވެ. އެ ނުކުތާތަކަކީ؛

- **ފުރަތަމަ ނުކުތާއަކީ،** ކްރިމިނަލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 145-J/MD/2018/1136 ކޯޓު އަމުރަކީ ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޖުމްހޫރިއްޔާގެ ޤާނޫނު އަސާސީގެ 49 ވަނަ މާއްދާއާއި ޤާނޫނު ނަންބަރު 12/2016 (ޖިނާއީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނު) ގެ 22 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ) އާއި، އެ ޤާނޫނުގެ 59 ވަނަ މާއްދާއާއި، އެ ޤާނޫނުގެ 60 ވަނަ މާއްދާއާ ޚިލާފަށް ނެރުއްވާފައިވާ އަމުރެއްކަމަށް ބުނެ ހުށަހަޅާ ނުކުތާއެވެ.
- **ދެވަނަ ނުކުތާއަކީ،** ދިވެހި ޖުމްހޫރިއްޔާގެ ޤާނޫނުއަސާސީގެ 143 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގައި "މަތީ މަރުޙަލާގެ ކޯޓުތަކުން ނިންމާ ނިންމުންތަކަށް އެއްވުރެ ދަށު މަރުޙަލާގެ ކޯޓުތަކުން ތަބާވާންވާނެ" ކަމަށް ބަޔާން ކޮށްފައިވާއިރު، އެ މުސްތަޤިއްލު ޚިޔާލަށް ނުކުރެވިފައި އަދުލު ނިޔާކުރައްވާފައިވާކަމަށް ބުނެ ހުށަހަޅާ ނުކުތާއެވެ.

.03 ކްރިމިނަލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 145-J/MD/2018/1136 ކޯޓުއަމުރާއި ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ ފަރާތުން އެ އަމުރު އިސްތިއުނާފުކުރުމަށް ހުށަހަޅާފައިވާ ނުކުތާތަކާއި އެ ނުކުތާތަކާއި ގުޅިގެން ދެ ފަރާތުން ހައިކޯޓުގެ ޝަރީޢަތުގެ މަޖިލީހުގައި ދައްކާފައިވާ ވާހަކަތަކާއި މައްސަލައާއި ގުޅުންހުރި ލިޔެކިޔުންތަކާއި، މައްސަލައާއި ގުޅުންހުރި ޤާނޫނުތަކާއި ގަވާއިދުތަކަށް ބަލާއިރު އަންނަނިވި ކަންތައްތައް ސަރީޙަކޮށް ފާހަގަކުރެވެއެވެ.

3.1 **ފުރަތަމަކަމަކީ،** ކްރިމިނަލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 145-J/MD/2018/1136 ކޯޓު އަމުރަށް ބަލާއިރު، އެކޯޓުއަމުރަކީ، މިއ. ވާދަކާ ދުރައްވަދު ބާލިގުގެ މައްޗަށް ތުހުމަތު ކުރެވިފައިވާ މަސްތުވާތަކެތި ބޭނުންކުރުމާއި، ގެންގުޅުމާއި، ވިޔަފާރިކުރުން، އެތެރެކުރުމުގެ މައްސަލާގައި، މުޖުތަމަޢުގެ ސަލާމަތީ ކަމަށްޓަކައި، 27 މޭ 2018 ދުވަހުގެ 14:15 އިން ފެށިގެން 03 ޖޫން 2018 ވަނަ ދުވަހުގެ

14:14 [illegible] މުޙައްމަދު [illegible] ބަންދުކުރުމުގައި [illegible] އަދުލުއިންސާފާއި އަދި [illegible]
ބަޔާންކޮށްފައިވާކަން [illegible]
[illegible].

3.2 [illegible]: ކުށެއްގެ ތުހުމަތުގައިވާ މީހެއްގެ ބަންދާމެދު ގޮތެއް ނިންމުމުގައި
[illegible] ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޖުމްހޫރިއްޔާގެ ޤާނޫނުއަސާސީގެ 49 ވަނަ މާއްދާ އާއި
ޤާނޫނު ނަންބަރު 12/2016 (ޖިނާއީ އިޖުރާއާތުގެ ޤާނޫނު) ގެ 60 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) ގައި
ބަޔާންކޮށްފައިވާއިރު، އެ [illegible]
[illegible] ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޖުމްހޫރިއްޔާގެ
ޤާނޫނުއަސާސީގެ 49 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާއިރު،

ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޖުމްހޫރިއްޔާގެ ޤާނޫނުއަސާސީގެ 49 ވަނަ މާއްދާއާއި [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 2010/SC-A/19 ގެ ޤަޟިއްޔާގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާކަން އެނގެން އޮތްކަމާއި،

[illegible] ކުށެއްގެ ތުހުމަތުގައި ހައްޔަރުކުރެވޭ މީހެއްގެ ބަންދާމެދު ގޮތެއް ނިންމުމުގައި
[illegible] 4 [illegible] ޤާނޫނު ނަންބަރު

12/2016 (ޖިނާއީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނު) ގެ 60 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) އަށް ބެލުމުން އެނގޭކަމާއި، ބަޔާންވެދިޔަ މާއްދާގައި ބަޔާންކުރާ 4 ގޮތަކީ؛

1- އެއީ ބަންދުގައި ބެހެއްޓުމުގެ އަމުރެއް ނެރެދިނުން

2- އެއްވެސް ޝަރުޠެއް ނެތި ދޫކޮށްލުން

3- އެއީ ކަފާލަތުގެ ދަށުން ދޫކޮށްލުން

4- އެއީ ޝަރުޠުތަކާއިއެކު ބަންދުން ދޫކޮށްލުން.

ކުށެއްގެ ތުހުމަތުގައިވާ މީހާގެ ބަންދާއިމެދު ގޮތެއް ނިންމުމަށް ހުށަހަޅުމުން އޭނާގެ ބަންދާއި މެދު އިސްވެ ބަޔާންވެދިޔަ ޙާލަތްތަކުގެ ތެރެއިން [illegible] ނިންމުމުގައި އެމީހެއްގެ މައްޗަށް [illegible] ކުށުގެ ބާވަތާއި، ކުށުގެ ކުޑަ ބޮޑުމިނާއި، ކުށް ކުރެވިފައިވާ ގޮތާއި، [illegible] ކުށް ކުރުމުގައި އަނިޔާވެރިކަން [illegible] [illegible] [illegible] އޭނާގެ ކުށުގެ ރެކޯޑާއި، [illegible] [illegible] ޤާނޫނު ނަންބަރު 12/2016 (ޖިނާއީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނު) ގެ 59 ވަނަ މާއްދާއިން އެނގޭކަމާއި،

ކުށުގެ ތުހުމަތުގައި ހައްޔަރުކުރެވިފައިވާ [illegible] ބަންދުކުރުމުގައި ނިންމުމުގައި، [illegible] [illegible] މައްސަލައިގެ ހުރި [illegible] ނުވަތަ [illegible] ހުރި [illegible] [illegible]

ހަތިޔާރުގެ މައްސަލަ ޝާމިލުކޮށްފައިވާކަން ޤާނޫނު ނަންބަރު 12/2016 (ޖިނާއީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނު) ގެ 60 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) އިން އެނގެން އޮންނަކަމެވެ.

3.3 ތިންވަނަ ކަމަކީ، ގއ. [illegible] މުޙައްމަދު ޝާހިދުގެ މައްސަލަ ތަޙުޤީޤުކުރުމަށް ކުރިއަށް މަސްތުވާތަކެތި ބޭނުންކުރުމާއި، ގެންގުޅުމާއި، ޖަމާކުރުމާއި، އެތެރެކުރުމުން ކުރިމަތިވެ ސިޓީގެ ނަންބަރު 145-J/MD/2018/1136 ސިޓީ ލިޔުމުން އެނގެން އޮންނައިރު،

މިހެންކަމުން ޝާހިދުގެ މައްސަލަ ޝަރީޢަތުކުރެވޭ ކުށުގެ ބާވަތަށް ބަލާއިރު، މަސްތުވާތަކެތި ބޭނުންކުރުމާއި، ގެންގުޅުމާއި، ޖަމާކުރުމާއި، އެތެރެކުރުމުން ހިނގާފައިވާ އޭގެ މައްސަލަ ތަޙުޤީޤު ކުރިއަށްދާ ކުށަކީ ޤާނޫނު ނަންބަރު 12/2016 (ޖިނާއީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނު)ގެ 22 ވަނަ މާއްދާގެ (ޅ)ގައި ބަޔާންކުރާ ޚާއްޞަ ކުށެއްކަން އެނގެން އޮންނަކަމާއި، މަސްތުވާތަކެތީގެ ޖަރީމާއާއި، އެއާ ގުޅޭ ކުށުގެ ބޭނުމަށް ވަކި ކުރިއަށް ގޮތަށް ތަޙުޤީޤު ކުރެވޭ ބަލައިގަތުމަށް އެކަށީގެންވާ ގޮތުގެ އަމަލުކުރަމުން ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސުޕްރީމްކޯޓުގެ ނަންބަރު 2011/SC-A/33 ޤަޟިއްޔާ އިން ކަނޑައަޅުއްވާފައިވާކަން އެނގެން އޮންނަކަމާއި، ކުށެއް ތަޙުޤީޤުގައި ބަންދުކުރުމުގައި ވިސްނާ ބަންދުގައިބޭއްވުމަށް ގޮތެއް ނިންމުމުގެ ކުރިން ހަތިޔާރުގެ ކުރިމަތިކޮށް ޝަރީޢަތުކުރާ ވިސްނައިލި، މުޖުތަމަޢުގެ ސަލާމަތަށް ނުރައްކާތެރިވުން ވިސްނަމުން ހަތިޔާރަކާ ފެންނަ ޝަރީޢަތުގައި އުނިކަން ބަޔަކަށް ބަދަލުކުރައްވައި ބަލައިގަންނަ ޝަރީޢަތުގެ ފާހަގަވާން މުޖުތަމަޢަށް ނުރައްކާތެރި ކަމެއް ނުފެންނަކަމަށް ބެލުމުގައި ކަމަށް ހައިކޯޓުގެ ނަންބަރު 2016/HC-A/52 ޤަޟިއްޔާއާއި އަދި ހަމަ އެ ކޯޓުގެ ނަންބަރު 2011/HC-A/114 ޤަޟިއްޔާއާއި މިންގަނޑު އެބައި ޤަޟިއްޔާތަކުގައި ކަނޑައަޅުއްވާފައިވާކަން އޮންނަކަމެވެ.

3.4 [illegible] ކަމަކީ، އިސްތިއުނާފުކުރުމުގައި މިވާ ކްރިމިނަލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 145-J/MD/2018/1136 ކޯޓު އަމުރުގައި، މުޙައްމަދު ޝާހިދު [illegible] [illegible] [illegible] ރައްކާތެރިކަމަށްޓަކައި މައްސަލަ ބެލި ޤާޟީ [illegible] ބަންދުގައި ބަންދުކުރުމަށް އަމުރުކުރައްވާފައިވަނީ [illegible] ބަންދުގައި ބެހެއްޓުމަށް [illegible] މުޙައްމަދު ޝާހިދުގެ މައްސަލަ [illegible] [illegible] [illegible] މަސްތުވާތަކެތީ ބޭނުންކުރުމާއި، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] މުޙައްމަދު [illegible] ބަންދުގައި [illegible]

[illegible] (ނ) [illegible] 5 [illegible]

ކިރު ނުދެވި އެ ކުއްޖާގެ ފުރާނައަށް ނުވަތަ ސިއްޙަތަށް ބޮޑު ގެއްލުމެއް ލިބިދާނެކަމަށް [illegible] [illegible] ސަބަބެއް ނުވަތަ ސަބަބުތަކެއް ހުރިނަމަ އެ ޙާލަތު ނުވަތަ [illegible] އެފަދައިން ހުރިކަން ކަށަވަރުކުރުމާއެކު، އެ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ފަރާތެއްގެ [illegible] [illegible] [illegible] ޤަބޫލުކުރެވޭކަމާއި، އަދި އެ ޙާލަތުގައި [illegible] [illegible] ނުވަތަ [illegible] އެފަދަ ފަރާތެއް [illegible] [illegible] ޤަބޫލުކުރެވޭކަމާއި،

ނަމަވެސް އިސްތިއުނާފުކުރެއްވި މިވާ ޖުވެނައިލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 145-J/MD/2018/1136 ކޯޓު އަމުރުގައި، އެއަމުރުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ މުއްދަތު [illegible] ކުއްޖާ [illegible] [illegible] ގޮތް [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] އެ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

3.5 ފަސްވަނަ ކަމަކީ، ޖުވެނައިލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 145-J/MD/2018/1136 ކޯޓު އަމުރުގެ ދަށުން މުޙައްމަދު [illegible] ގޭގައި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] 17 ޖުލައި 2018 ގައި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

3.6 ހަވަނަ ކަމަކީ، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ޖުވެނައިލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 145-J/MD/2018/1136 ކޯޓު އަމުރުގެ [illegible] [illegible] [illegible]، ނަމަވެސް [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، އެ [illegible] [illegible] [illegible]

ބަންދާމެދު ގޮތެއް ނިންމަންޖެހޭނީ އެ މައްސަލަ ބަލާ ކޯޓުން، އެ މައްސަލަ ބަލާ ފަނޑިޔާރުކަމާއި، އެހެންކަމުން، މުޙައްމަދު ޒާމިރް ބަންދުގައި ބަހައްޓައިދިނުމަށް އެދި ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީހުން ކްރިމިނަލް ކޯޓަށް ހުށަހަޅައިފިނަމަ، އިސްވެ ފާހަގަކުރެވިފައިވާ ކަންކަމުގެ އަލީގައި ކްރިމިނަލް ކޯޓަށް ގޮތެއް ކަނޑައަޅަންޖެހޭނެކަމަށެވެ.

ޙުކުމް:

ދެންފަހު، އިސްވެ ފާހަގަކުރެވިފައިވާ ކަންކަން އެފަދައިން ހުރުމުން މި މައްސަލަ ބެލި ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގެ [illegible] [illegible] [illegible] ކޯޓުގެ ނަންބަރު 145-J/MD/2018/1136 ކޯޓު އަމުރުގައި މުޙައްމަދު [illegible] ބަންދުގައި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، މުޙައްމަދު [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، އެ މައްސަލާގައި [illegible] ބަންދާމެދު ގޮތެއް ނިންމަންޖެހޭނީ އެ މައްސަލަ ބަލާ ކޯޓުން، އެ މައްސަލަ ބަލާ ފަނޑިޔާރުކަމާއި، އެހެންކަމުން، މުޙައްމަދު ޒާމިރް ބަންދުގައި ބަހައްޓައިދިނުމަށް އެދި ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީހުން ކްރިމިނަލް ކޯޓަށް ހުށަހަޅައިފިނަމަ، މި ޤަޟިއްޔާގައި ފާހަގަކުރެވިފައިވާ ކަންކަމުގެ އަލީގައި މުޙައްމަދު ޒާމިރް ބަންދާމެދު އަލުން ގޮތެއް [illegible] ކަނޑައަޅައި، [illegible] [illegible] ހައިކޯޓުގައި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].